

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття № 1

Тема «Футуристичні пошуки М. Семенка»

План

1. Основні мотиви лірики М. Семенка.
2. Пошук форми у творчості футуриста. Ламання класичної форми.
3. Особливості версифікації та строфіки.
4. Вихід за межі традицій. Новаторські риси М. Семенка.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає експериментаторство М. Семенка?
2. Які характерні риси притаманні творчій манері поета?
3. У чому полягає новаторство М. Семенка?
4. Яка головна особливість творчого методу митця?
5. До якої поетичної форми найчастіше звертався поет?
6. У чому полягає естетичне кредо М. Семенка?
7. Які сучасні літературні угруповання продовжили розвиток футуризму?

Література

Основна:

1. Білоконь С. Чи був Михайль Семенко футуристом? *Сучасність*. 1990. № 10. С. 25-29.
2. Дрофань Л. Михайль Семенко. *Українська мова й література в школі*. 1990. № 8. С. 81-83.
3. Ковалів Ю. Михайль Семенко і футуризм. *Визвольний шлях*. 1995. № 10. С. 1254-1283; № 11. С. 1384-1392.
4. Пономаренко В. «Безразковий поет» – Михайло Семенко. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2000. № 3. С. 124-130.
5. Сорока П. Поезромалярство Михайля Семенка. *Слово і час*. 1997. № 11-12. С. 73-77.
6. Сулима М. «Дух мій в захопленні можливостей футуризму». *Слово і час*. 1992. № 12. С. 28-32.
7. Якимчук Л. Михайль Семенко: від футуризму до тероризму. *ЛітАкцент*. 2012. 27 грудня. URL : <http://litakcent.com/2012/12/27/myhajl-semenko-vid-futuryzmu-do-teroryzmu/#comments>.

Додаткова:

1. Корж О. В. Еллан-Блакитний, М. Семенко, В. Сосюра, М. Хвильовий та інші. Спогади. *Прапор*. 1989. № 1. С. 53-88.

Заняття № 2

Тема «М. Хвильовий – основоположник української прози ХХ століття»

План

1. Принцип фаталізму в новелі М. Хвильового «Я (Романтика)».
2. Проблематика твору.
3. Образ ліричного героя. Концепція «Я».
4. Образ матері як символ істинного «Я» ліричного героя.
5. Особливості поетики. Сміслові навантаження назви твору.

Питання для самоконтролю

1. Які чинники зумовили творче експериментаторство М. Хвильового?
2. Які проблеми порушуються в новелі митця. У чому виявляється їх актуальність?
3. Які образи-символи зустрічаємо в новелі письменника?
4. Яка роль колористики в новелі?
5. У творах яких українських письменників порушено проблему матеревбивства.

Література

Основна:

1. Гаврилюк О. «Я (Романтика)» М. Хвильового – новела про добро і зло в житті та в душі. *Українська література*. 2013. № 6. С. 25-27.
2. Гундорова Т. Руйнування романтичної метафізики у творчості М. Хвильового. *Слово і час*. 1993. № 11. С. 22-28.
3. Дунай П. М. Хвильовий сейсмограф доби соціальної і мистецької безвиході. *Українська мова та література*. 1998. Ч. 35 (96). С. 1-5.
4. Ковалів Ю. Деміфізація світу як тексту у прозі Миколи Хвильового (Фрагменти). *Дивослово*. 2006. № 6. С. 43-48.
5. Ленська С. Експресіоністичність стилю малої прози М. Хвильового. *Філологічні науки*. 2012. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1757/1/Lenska.pdf>
6. Мовчан Р. Шлях безумної подорожі М. Хвильового. *Українська мова та література*. 1998. Ч. 10 (74). С. 1-3.
7. Партач Н. Утопічний характер «загірної комуни» М.Хвильового. *Слово і час*. 1998. № 6. С. 11-14.
8. Тимків Н. Позиція автора в новелі «Я (Романтика)» та повісті «Санаторійна зона» Миколи Хвильового (на рівні тексту і підтексту). *Дивослово*. 2005. № 4. С. 10-14.
9. Цюп'як І. Новелістика Миколи Хвильового: шифри і коди. *Українська новела 20-80-х років ХХ століття в контексті сучасної інтерпретації: монографія*. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2013. URL : <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/3094/CD122.pdf?s>
10. Човнова Н. «Бачити, відчувати, виражати – у цьому все мистецтво...»: Найістотніші ознаки імпресіонізму як літературної течії. *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та*

колегіумах. 2000. № 3. С. 62-66.

Додаткова:

1. Соловей О. Психологічний імпресіонізм Миколи Хвильового : генеза стилю. *Вісник Донецького університету. Серія Б : Гуманітарні науки.* 1998. № 2. С. 150-157.

2. Цюп'як І. Екзистенціал смерті як вимір буття в прозі М. Хвильового. *Слово і час.* 2001. № 3. С. 72-75.

3. Швець Г. Система уроків вивчення творчості Миколи Хвильового (перший і другий уроки). *Дивослово.* 2000. № 8. С. 43-53; № 9. С. 40-48.

Заняття № 3

Тема «Остапа Вишня – засновник жанру усмішки»

План

1. Жанр усмішки в доробку сатирика. Актуальність тематики.
2. Аналіз автобіографічних усмішок.
3. «Мисливські усмішки» Остапа Вишні: гумористично-ліричний струмінь усмішок.
4. Сюжетно-композиційні особливості «Мисливських усмішок» Остапа Вишні.
5. Особливості творчої манери сатирика.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає самотність творчості Остапа Вишні?
2. Які традиції продовжував і розвивав письменник в українській літературі?
3. Якими засобами гуморист досягав комізму у своїх творах?
4. Які проблеми порушував митець у «Мисливських усмішках» Остапа Вишні?
5. Яка роль пейзажних картин у «Мисливських усмішках» Остапа Вишні?

Література

Основна:

1. Башманівський В., Башманівська Л. Художня концепція пейзажу у творах Остапа Вишні. *Літературознавчі студії.* 2011. Вип. 30. С. 16-22.

2. Бернадська Н. Задорожна С. Ліризм «Мисливських усмішок» Остапа Вишні. *Бернадська Н., Задорожна С. Українська література.* Київ : Феміна, 1995. С. 96-97.

3. Демчук О. Ніколи не сміявся без любові : літературно-біографічний портрет Остапа Вишні : урок в 11 класі. *Українська мова та література.* 1999. Ч. 41 (153). С. 7-8.

4. Дузь І. Остап Вишня : нарис про творчість. Київ-Одеса : Вища школа, 1989. 181 с.

5. Кобелецька О. Драматургія великого сміхотворця : до 125-ліття з дня народження Остапа Вишні. Київ. 2014. № 5. С. 173-185.

6. Косяченко В. «Письменники так, спроста, не бувають...» : Остап Вишня. *Слово і час.* 1993. № 7. С. 19-22.

Додаткова:

1. Антипова Л. Остап Вишня – великий український оптиміст. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2009. № 32 (216). С. 19-20.
2. Гріга О. Великий життєлюб. *Дивослово*. 2005. № 4. С. 28-31.
3. Масловська М. Національні особливості творів Остапа Вишні. *Літературознавчі студії*. 2011. Вип. 30. С. 80-87.
4. Присяжна Т. Сторінками життєпису Остапа Вишні (нестандартний урок). *Дивослово*. 1996. № 2. С. 42-45.
5. Пересунько Т. Лексичні засоби гумору у творах Остапа Вишні. *Українська мова та література*. 2005. Ч. 15 (415). С. 26-28.

Заняття № 4

Тема «Ю. Яновський – експериментатор у прозі»

План

1. Романтичний стиль мислення в романі Ю. Яновського «Майстер корабля».
2. Своєрідність жанру. Проблематика твору.
3. Багатство змісту, досконалість художньої форми в романі.
4. Прототипи персонажів твору та їхнє неоромантичне представлення.
5. Особливості стилю.

Питання для самоконтролю

1. Яке смислове навантаження назви роману Ю. Яновського «Майстер корабля»?
2. Які особливості характеризують жанрово-композиційну структуру роману Ю. Яновського «Майстер корабля»?
3. Які проблеми порушені в романі?
4. У чому полягає експериментаторство Ю. Яновського-прозаїка?
5. Художні здобутки Ю. Яновського дають право визнати його новатором в українській літературі ХХ століття. Чому?

Література

Основна:

1. Бернадська Н. Юрій Яновський. *Українська мова та література*. 1999. Ч. 45 (157). С. 1-3.
2. Голобородько Я. Естетична поліфонія Юрія Яновського. *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2004. № 4. С. 129-142.
3. Коробкова Н. Мариністична символіка як складник алюзійності роману «Майстер корабля» Ю. Яновського. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 2. С. 175-184.
4. Коробкова Н. Неоміфологічний дискурс роману «Майстер корабля» Ю. Яновського. URL : <http://doxa.onu.edu.ua/Doxa6/281-290.pdf>
5. Пуніна О. Кіноконструкція в романі Юрія Яновського «Майстер корабля». *Слово і час*. 2010. № 11. С. 41-50.